

Rapport over aflevering af to transporter og en rejse til Letland.

Efter en længere periode, hvor det har været usikkert, om der fremover ville blive afsat statslige støtte-midler til transporter, har ØB nu gennem Mellemfolkeligt Samvirke (MS) fået bevilliget penge til to transporter til Letland.

Den første blev læsset den 26. juni til Preili og Livani og den næste den 17. juli 2002 hovedsagelig fra Skejby Hospital i Århus.

En stor del af forsendelserne bestod af hospitalssenge, madrasser, hjælpemidler, skolemøbler, tøj, maling, tapeter m.v.

Normalt aflægger vi besøg i Letland efter to transporter. Denne gang har vi sendt 5 transporter siden forrige besøg p.g.a de ekstraordinære omstændigheder, hvoraf der i mellemtiden også har været een transport, som vi selv har betalt. Men efterhånden kender vi modtagerne og de kender os så godt, at der er god kontrol med sagerne på de vilkår, som vi er enige om.

Der er dog altid et behov for at forklare om tingenes anvendelighed og om fremtidige behov. Der kommer også nye folk ind i forvaltningerne, som vi må have et personligt kendskab til.

Således har vi i år sendt to transporter til Daugavpils Bys forvaltning og én til Preili. I nogle år arbejdede vi kun med distriktsforvaltningen, fordi tilbagemeldingen om, hvorledes tingene blev fordelt, ikke fungerede tilfredsstillende.

Nyt bystyre og nye kontaktpersoner har imidlertid forstået at følge godt op på forsendelserne. En ny generation af politikere og funktionærer, der ikke er vokset op i de gamle forvaltninger, synes at være på vej med en mere demokratisk og vestlig orienteret indstilling.

I besøgsrejsen deltog Benny Rasmussen, Hammelev. (BR) og formanden. BR er meget aktiv deltager i forberedelser til og læsning af transporterne.

Efter ankomst til Riga tirsdag d. **30.07.02** blev vi afhentet af en chauffør fra Daugavpils By, hvorefter vi begav os ud på den 250 km lange køretur. Kl. 17 mødtes vi med vor koordinator i Daugavpils Distrikt, **Olga Lukasevica, Natalia**, som repræsenterer Børns Rettigheder i Samfundet samt **Ingrida** og **Elita**, der begge repræsenterede Vabole Skole med børn fra 7-18 år. (Secondary School) Jeg havde bedt om at få illustreret skolemøblers tilstand og at møde Spejderne i Vabole, som vi havde sendt to telte. Møblernes elendige tilstand blev vi bekendt med. Men spejderne mødte vi ikke. Derimod forklarede Ingrida som spejderfører for situationen. Det er for mig et væsentligt anliggende at støtte spejdersport i Letland, hvis det er muligt, fordi det kan afhjælpe et stort behov for praktisk og idemæssig optagethed hos unge mennesker.

Vabole Skole har brug for **160 enmandsborde + stole og 12 katedre**. Der findes 30 skoler som denne i Daugavpils Distrikt.

Olga L. blev bedt om at udarbejde liste over distribueret gods i 2001, som afgørende for videre levering. Det lovede hun at gøre medio August.

31.07.02 startede med et møde på **Centralsygehuset i Daugavpils**. Lageret besigtigedes og alt fra sidste sending var viderebragt.

Mangler: **Madrasser** af alle slags

Toiletter - ja. Men ingen maling.

Psykiatrisk Hospital var meget glade for 3 kasser med **hjemmesko**. De ville meget gerne have 30-40 **symaskiner** til beskæftigelse af patienterne, rollatorer, madrasser og hjemmesko samt **legetøj** til børnene. Økonomien er utrolig dårlig. Der er ca. 7 kr. til rådighed til kost pr. patient pr. dag. Hospitalet har 700 pt.

På anmodning fra ØB var der arrangeret et møde med viceborgmester Livia Jankovska for at få klar viden om, hvorvidt man så sig i stand til at følge op på kommende transporter med fordelingslister over de enkelte modtagere oversat til engelsk. Dette er for ØB et ufravigeligt krav for fortsat levering. Dette svigtede i Daugavpils City for 3 år siden, hvorfor vi ikke har sendt gods hertil i mellemtiden. Nu følges det tilfredsstillende op.

Mødet blev dækket af TV og skrivende presse og der udspandt sig en samtale om vort syn på muligheden for at genoptage "Udvekslingsaftalen" fra 1993 med Haderslev Byråd. Med understregning af, at vi intet mandat havde til forhandling herom fremlagde vi det synspunkt, at udspillet nu måtte komme fra Daugavpils City.

Der blev aflagt besøg på **Social Care Center**. Lederen, **Nona Jacobovska**, varetager 2000 personer inden for risikofamilier, pensionærer handicappede og børnerige familier. Hun oplyste, at mange ligger under laveste eksistensniveau på 27 Ls pr. måned.

En børnerig familie hos Andries Kalninsk på 11 børn fra 3 mdr.-14 år (7 drenge+3 piger+1 baby) blev besøgt på min foranledning. Manden havde arbejde, men kunne ikke forsørge så mange. De boede derfor i kommunens hus, men havde et glimrende familiesammenhold og vi blev budt på et overdådigt kaffebord. Familien dannede sit eget sangkor. Mange har det langt dårligere ude i landdistrikterne. Men man viser helst ikke det dårligste frem. **Mangler:** Cykler, tøj, legetøj bolde o. lign.

Til sidst besøgte vi **Det Sociale Asyl** med 300 beboere heraf over 80 børn. Det bebos af løsladte fanger m+k, handicappede, alkoholikere m.fl. Boligerne er i meget dårligt vedligeholdte.

Mangler: Tapet, kørestole, 40 toiletter og pampers m.m.

1. August 2002 Preili District.

Fra Daugavpils blev vi bragt til Preili, hvor vi havde et møde med borgmester Arvids Soldans, coordinator Uldis Eglitis og Juta Fadejeva, chef for socialdep. og tolken Livia.

De sociale problemer er ikke særlig tydelige i Preili. Man har et ganske stort net af NGO'ere for mange interessegrupper oprettet for 3-4 år siden.

Arbejdsløsheden er 15-20% officielt. Men uofficielt væsentlig større. Man er meget interesseret i maling og tapeter og vi fik fremvist mange fine anvendelser af det allerede fremsendte.

Preili Hospital: Ikke videre behov for toiletter. Men for **50 madrasser og arbejdstøj**.

Preili Voksenskole: Så 9 smukt istandsatte stole fra ØB. Ingen brug for el-skrivemaskiner.

Der undervises på gymnasieniveau. Der er to handelsskoler (1 i Preili og 1 i Aglona.)

Møde med **Preili City Council** forvaltning, som dækker Preili by+ 2 kommuner (11.000 indb.) ud af Preiliregionens 23 kommuner. Tilstede: Viceborgmester Vladimir Ivanovs og Anna, Leder af ældresektionen. Arbejdsløsheden er officielt 20% på landet og 13% i byen. 250 arbejder på ostefabrikken og 250 på konfektionsfabrikken.

Totalbudgettet er på 1,5 mio. Ls. Sociale udgifter optager 10% og uddannelse 50%. Interessen for ældre er lige begyndt at markere sig og derfor indrettes nu et ældrecenter, der starter om 3 mdr.

Galeni Kommune: Social Care House blev besøgt efter en restaurering for 10.000 Ls. fra Holland, noget fra os og resten fra kommunen. Uldis oplyser, at Latgale, som den fattigste region i Europa (?) støttes med 6.800.000 Ecu fra EU i et projekt for udvikling af industri.

I **Rusona Kommune** forevistes et kommende Social Care House i Galisi og vi rådgav om noget maling, der var sendt over. Malingen var i øvrigt kommet til fuld anvendelse i det nye Socialcenter.

Om aftenen havde vi en meget hyggelig aftenspisning m.m. ved en sø i Rusona Kommune hos Borgmester A. Soldans, hvor vi også overnattede.

2. August 2002 Preili District.

Jersika Kommune(1.118 indb.): Besøgte den 65 år gamle **Primery School** (7-14 år og 115 elever) med køkken og spisesal. Stor sportshal var under bygning. Computerrum etableret betalt af staten.

Man takkede meget for skoleborde og stole. 7 sække tøj er uddelt til fattige, børnerige familier.

Arbejdsløshed: Officielt 20%. Tolke: Ginta.

LIVANI.

Efter frokost i Jersika køres til **Rozupe** forvaltning, hvor vi modtages af **Elisabeth Zeimote**, Social Specialist i Livani Distrikt.

Besøget starter på Livani Børne- og Ungdomscenter. Der er 600 børn i området og 200 kommer her i alderen fra 3 – 18 år. Der er mulighed for tøjsyning, hårdressing, dressing, Børn i alderen fra 3-6 år går til skoleforberedelse her. **Ønsker:** Bolde, værktøj, 7-8 symaskiner, farvet arbejdstøj og maling.

Vi ser børnehaven "**Rukisi**", som vi har besøgt tidligere. Her er 70 børn fra 1½ - 7 år og her er ingen påtrængende mangler. Men det er det sædvanlige, at man må efterspørge de nødlidende meget tydeligt ellers bliver de ikke vist frem. Især har E.Zeimote svært ved at fremdrage samfundets lavest stående. Fat-

tigdommen findes især i de mange familier i landområderne ind mod grænsen til Hviderusland.. Det er jo arbejdsløse, enlige mødre, kriminelle, alkoholikere, handicappede m.fl. og de kan alligevel ikke holde orden i tingene, siger hun. Børnehaverne støttes med 0,65 Ls (7,20 kr.) pr. barn pr. dag. Derefter besøgte vi **Turku Kommune**, hvor man havde fået en del maling og tapet, som var givet videre til 9 fattige familier. Maling og tapet er således i høj kurs her.

Om aftenen blev vi budt på middag ved en af Preiliregionens mange pragtfulde søer, hvor borgmester Visvaldis Gercane og hans kone Laila, Socialchef, også var til stede. Et herligt samvær med herlige mennesker. For første gang overvattede vi Livani på det nyindrettede Hotel "Gamma".

Den **3. August 2002** afsluttede vi besøget med at overvære en tøjuddeling som Elisabeth Zeimote havde lagt til rette. Den foregik stille og behersket, som et godt eksempel, hvorledes det kan gøres på en god måde.

Til sidst havde vi en **opsamlende drøftelse** med Elisabeth. Mit slutspørgsmål var: Hvad skal jeg konkludere på besøget? Har I ingen større problemer? Eller har vi bare ikke fået dem at se p.g.a tidnød, fordi vi også gerne ville se, hvorledes tingene er taget i anvendelse. Ih, nej var svaret, vi har meget store problemer stadigvæk. Lidt ærgerligt var det, at vi så ikke fik tid til at se dem. Det oplystes, at 50 familier i Livani med 11.000 indb. er svære at hjælpe. 3-400 familier har brug for humanitær hjælp. Alm. Time-løn er 100 Ls pr. mdr. og 60 Ls. Er absolut mindsteløn

Efter den afsluttende samtale på rådhuset blev vi bragt til Riga, hvor vi derefter havde 1½ døgn til sight-seeing.

Sammenfattende kan man i hvert fald sige, at i Riga har man i nogle år kunnet se fremgangen tydeligt. Ude i landet, hvor ØB kommer, var der svage tegn på fremgang sidste efterår og nu var tegnene endnu tydeligere. Der er dog et godt stykke vej endnu, inden den kæmpestore sociale byrde, der ligger på kommunerne i Latgaleprovinsen kan give økonomisk råderum for andre meget nødvendige tiltag, såsom undervisning, hjælp til ældre og handicappede og bidrag til pensionisters overlevelse. Pensionister kan kun klare tilværelsen, hvis de har familie, som kan brødføde og huse dem. Hertil kommer landbrugets ulykkelige situation foruden det industrielle sammenbrud efter kommunismens fald.

Forinden besøget var jeg fra DR-Dokumentar blevet spurgt, om der kunne laves en udsendelse i efteråret fra Letland eller Rumænien. Spørgsmålet blev givet videre i de forskellige kommuner og alle svarede ja, såfremt de berørte familier kunne give deres tilladelse. Livani ville dog først drøfte det internt og Preili vil gerne have et evt. TV indslag forevist inden udsendelse.

Overordnet er det min opfattelse, at Letlands indgang i EU kræver et kraftigt socialt løft i landområderne for, at landet kan leve op til de krav, der må forventes at blive stillet til landet som ligeværdig samarbejdspartner i et EU fællesskab.

Derfor er det uforståeligt, at Den Danske Regering så fatalt har beskåret støtten til de frivillige hjælpeorganisationer, som tilfældet har været i de senere år. Ydermere da det også er en effektiv udnyttelse af udskiftede forbrugsgoder såsom hospitalssenge, skoleborde og stole, hjælpemidler m.m., som ellers vil kræve store udgifter til skrotning.

Haderslev den 2002-08-12

På bestyrelsens vegne

Knud Olav Knudsen
Solbakken 20
DK -6100 Haderslev
Tel/fax: (+45) 74 531565